

پرسش ۵۲۸: ترتیب آیات تطهیر چگونه است و معنای اهل بیت در (رَحْمَتُ اللّٰهِ .. أَهْلَ الْبَيْتِ)

السؤال / ۵۲۸: سیدی احمد الحسن یمانی ..

السلام علیکم و رحمة الله و برکاته.. وصلوات الله وسلامه على آبائك
المعصومين وأمك الزهراء وعليك وعلى المهدیین من بعدك. أما بعد..

پرسش ۵۲۸: سرورم، احمد الحسن یمانی! السلام علیکم و رحمة الله و برکاته
و صلوات و سلام خدا بر پدران معصوم تو و بر مادرت زهرا و بر تو و بر مهدیین پس از
تو باد. اما بعد....

س ۱ : سؤالي هو عن الآية التالية، هل هي كما أنزلت على النبي محمد(ص)،
وما تفسيرها، ومن المعنى بأهل البيت فيها: (يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَاحِدَ مِنَ النِّسَاءِ
إِنْ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قُلُوبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَغْرُوفًا *
وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى وَأَقْمَنَ الصَّلَاةَ وَأَتَيْنَ الزَّكَاةَ
وَأَطْعَنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذَهِّبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُظْهِرَكُمْ طَهِيرًا *
وَأَذْكُرْنَ مَا يُتْلَى فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا) [75].

سؤال اول: سؤال من در مورد آیه‌ای است که در پی می‌آید؛ آیا این آیه به همین
صورت بر حضرت محمد(ص) نازل شده است؟ تفسیر آن چیست؟ و منظور از اهل
بیت در آن چه کسانی هستند؟

(ای زنان پیامبر، شما همانند دیگر زنان نیستید، اگر از خدا بترسید، پس به نرمی
سخن مگویید تا آن مردی که در قلب او مرضی هست به طمع افتاد، و سخن پسندیده
بگویید* و در خانه‌های خود بمانید و چنان که در زمان پیشین جاهلیت می‌کردند،
زینت‌های خود را آشکار مکنید و نماز بگزارید و زکات بدھید و از خدا و پیامبرش
اطاعت کنید، ای اهل بیت، خدا می‌خواهد پلیدی را از شما دور کند و شما را چنان که

باید پاک دارد* آن چه از آیات خداوند و حکمت در خانه‌های شما خوانده می‌شود، یاد کنید. به درستی که خداوند لطیف و خبیر است) ([76]).

س ۲ : من المعني بأهل البيت في الآية التالية: (أَتَعْجِبُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحْمَتُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ)؟ ([77])؟

سؤال دوم: در این آیه منظور از اهل بیت چه کسانی هستند: (آیا از فرمان خدا تعجب می‌کنی؟ رحمت و برکات خدا بر شما اهل این خانه ارزانی باد، او ستودنی و بزرگوار است) ([78]).

س ۳ : هل حديث النساء حديث صحيح؟ وما هو نصه؟
والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

المرسل: أحمد - الإمارات

سؤال سوم: آیا حدیث کسا صحیح است؟ متن آن چیست؟
و السلام عليکم و رحمة الله و برکاته.

فرستنده: احمد - امارات

الجواب: بسم الله الرحمن الرحيم
والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين
وسلم تسلیماً.

بالنسبة لترتيب القرآن سورةً وآيات لا يقول أحد أنها كما أنزل إلا جاهل، فأما اختلاف ترتيب السور فقد ثبت عند كل المسلمين أن هناك أكثر من ترتيب لها على الأقل بحسب مصاحف الصحابة، ويمكنكم مراجعة الكتب التي تعرضت لتاريخ القرآن وما روی في ذلك.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم
والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الائمة والمهديين وسلم تسليماً.

در خصوص ترتیب نزول سوره‌ها و آیات قرآن، هیچ کسی مدعی نیست که آنها به همان صورت که نازل شده مرتب گشته است؛ مگر جا هل! اختلاف ترتیب سوره‌های قرآن، برای همه مسلمانان ثابت شده است و طبق قرآن‌های صحابه، حداقل بیش از یک چینش برای آیات و سوره‌ها وجود دارد. در این خصوص می‌توانید به کتبی که در موضوع تاریخ قرآن نوشته و آن چه که در این باب روایت شده است، مراجعه نمایید.

وَأَمَا تِرْتِيبُ الْآيَاتِ وَكُونُهُ لَيْسَ كَمَا أُنْزِلَ فَتَدْبِرْ هَاتِينَ الْآيَتَيْنِ، وَهُمَا قُولُهُ تَعَالَى: (وَالَّذِينَ يُتَوَفَّونَ مِنْكُمْ وَيَذْرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصُنَ بِأَنفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغُنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ) ([79]).

در خصوص چینش آیات و این که ترتیب آنها طبق نزول نیست، در این دو آیه تدبیر نما. خدای متعال می‌فرماید: (کسانی که از شما بمیرند و زنانی بر جای گذارند، آن زنان باید که چهار ماه و ده روز انتظار بکشند، و چون مدت‌شان به سر آمد، اگر درباره‌ی خویش کاری شایسته و درخور کردند، بر شما گناهی نیست، که خدا به کارهایی که می‌کنید آگاه است) ([80]).

وَقُولُهُ تَعَالَى: (وَالَّذِينَ يُتَوَفَّونَ مِنْكُمْ وَيَذْرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً لَأَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ فِإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنفُسِهِنَّ مِنْ مَعْرُوفٍ وَاللهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ) ([81]).

و نیز می‌فرماید: (مردانی از شما که می‌میرند و زنانی بر جای می‌گذارند، باید درباره‌ی زنان خود وصیت کنند که مخارج آنها را به مدت یک سال بدھند و از خانه اخراج شان نکنند، پس اگر خود خارج شوند، در مورد تصمیمی که به نحو شایسته‌ای برای خود می‌گیرند، گناهی بر شما نیست، و خدا غالب و حکیم است) ([82]).

فالآیتان المتقدمة ناسخة ومنسوخة وهما في عدة المرأة المتوفى عنها زوجها، فكان الحكم في البداية أن العدة عام كما في الحنفية الإبراهيمية ومن ثم نسخ الحكم فأصبحت العدة أربعة أشهر وعشرة أيام، والنتيجة أن الآية رقم (٢٣٤) ناسخة لآية رقم (٤٠)، أي أن الآية الناسخة في سورة البقرة متقدمة على الآية المنسوخة، في حين أنك إذا تدبرت الأمر ستعلم بأن المنسوخ لابد أن يكون متقدماً على الناسخ في النزول، وبالتالي سيتبين لك أن الآيتين في سورة البقرة ليستا مرتبتين بحسب النزول، وهذا يكفي للدلالة على أن المصحف الذي بين أيدينا لا يمكن أن يقطع بأن آياته جميعها مرتبة بحسب التنزيل.

دو آیه‌ی مذکور ناسخ و منسوخ‌اند. این آیات مربوط به عده‌ی زنی است که شوهرش وفات کرده است. در ابتداء حکم این بود که عده، یک سال تمام باشد، همان‌طور که در دین حنف ابراهیمی چنین مقرر بوده است. سپس این حکم نسخ شد و عده، چهار ماه و ده روز گشت. در نتیجه، آیه‌ی شماره ۲۳۴ ناسخ آیه‌ی ۴۰ است؛ یعنی آیه‌ی ناسخ در سوره‌ی بقره، پیش از آیه منسوخ قرار دارد در حالی که اگر شما در این خصوص دقت نظر به خرج دهی، درخواهی یافت که در باب نزول آیات، منسوخ باید بر ناسخ مقدم باشد. بنابراین برای شما آشکار می‌گردد که این دو آیه‌ی سوره‌ی بقره طبق نزول مرتب نشده‌اند. همین موضوع دلیلی کافی است که نمی‌توان به‌طور قطع مدعی شد قرآنی که امروزه در دسترس ما است، تمام آیات آن طبق تنزیل چینش شده است.

قدمت هذه المقدمة لكي يتوضّح الآتي:

وهو أن الآية: (إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلُ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرُكُمْ تَطْهِيرًا) التي تسأل عنها هي في الحقيقة ليست على ترتيب نزولها وليس هذا موضعها، وأيضاً هي آية قد خصّتها النبي(ص) ببيت على وفاطمة(ع)، فكان يقرأها ببابهم فلا يوجد داع لعمميتها بعد أن خصّتها النبي(ص) إلا العnad والمكابرة.

اين مقدمه را ارائه کردم تا مطلب بعدی روشن شود. آیه‌ی: (ای اهل بیت، خدا می‌خواهد پلیدی را از شما دور کند و شما را چنان که باید پاک دارد) که شما در مورد آن سؤال کرده‌ای، در واقع طبق نزول مرتب نشده است و این مکان، مکان صحیح آن نیست. ضمناً پیامبر(ص) این آیه را به خانه‌ی علی و فاطمه(ع) تخصیص داده و حضرت، آیه را برابر در خانه‌ی آنها قرائت می‌کرده است. لذا حال که پیامبر آن را تخصیص داده است، دلیلی بر عممیّم آن وجود ندارد، مگر از سر عناد و ستیزه‌جویی!

اما قوله تعالى: (قَالُوا أَتَعْجِبُنَّ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحْمَתُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلُ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ) [83]، فإن إبراهيم(ع) وزوجته سارة (عليها السلام) كلاهما من بيت واحد، فهي ابنة عم إبراهيم(ع).
والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

أحمد الحسن - محرم الحرام / ١٤٣٢ هـ

ولی این آیه که (گفتند: آیا از فرمان خدا تعجب می‌کنی؟ رحمت و برکات خدا بر شما اهل این خانه ارزانی باد، او ستودنی و بزرگوار است) [84]، ابراهیم و همسرش ساره(ع) هر دو از یک خانه بودند و ساره، دختر عمومی ابراهیم(ع) بود.
والسلام عليکم و رحمة الله و برکاته.

احمد الحسن - محرم الحرام ١٤٣٢ هـ.

* * * * *

- .34 - 32 - الأحزاب: [\[75\]](#)
- .32 - 34 - احزاب: [\[76\]](#)
- .73 - هود: [\[77\]](#)
- .73 - هود: [\[78\]](#)
- .234 - البقرة: [\[79\]](#)
- .234 - بقره: [\[80\]](#)
- .240 - البقرة: [\[81\]](#)
- .240 - بقره: [\[82\]](#)
- .73 - هود: [\[83\]](#)
- .73 - هود: [\[84\]](#)